

ACCOUNTANCY

De Accountantskamer kreunt

Megazaken als het faillissement van beursfonds Imtech trekken een zware wissel op tuchtrechtcollege de Accountantskamer.' Een klaagschrift van meer dan vierhonderd pagina's. Aangevuld met nog eens bijna tweeduizend pagina's aan bijlagen. Een wederpartij die eveneens met een vuistdik verweer op de proppen komt. En dan moet de behande-

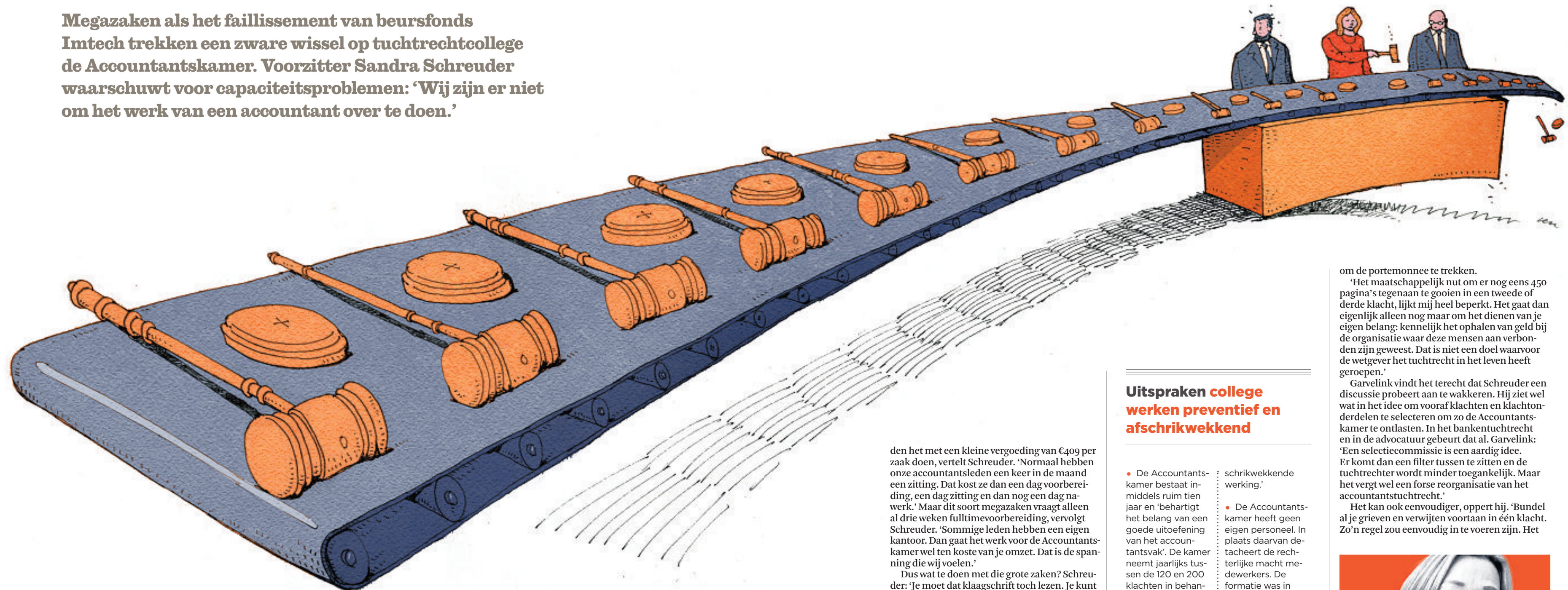
ling ter zitting — na weken van voorbereiding — nog beginnen. Voorzitter Sandra Schreuder waarschuwt voor capaciteitsproblemen: 'Het schuurt al aan de voorkant als we zo'n megaklacht binnenkrijgen.'

→ **PAGINA 18**

De Accountantskamer piept en kraakt

Megazaken als het faillissement van beursfonds Imtech trekken een zware wissel op tuchtrechtcollege de Accountantskamer. Voorzitter Sandra Schreuder waarschuwt voor capaciteitsproblemen: 'Wij zijn er niet om het werk van een accountant over te doen.'

Joris Polman is redacteur zakelijke dienstverlening van Het Financieele Dagblad

In het kort

- Accountants en klagers moeten steeds langer wachten op een tuchtrechtspraak van de Accountantskamer.
- Een van de oorzaken is een toename van complexe megazaken die draaien om faillissementen van grote bedrijven.
- Curatoren gebruiken de Accountantskamer als een opmaat voor een civiele procedure tegen accountantskantoren.
- De nieuwe voorzitter, Sandra Schreuder, van de Accountantskamer wil de omvang van deze klachten 'indammen'.

Een klaagschrift van meer dan vierhonderd pagina's. Aangevuld met nog eens bijna tweeduizend pagina's aan bijlagen. Een wederpartij die eveneens met een vuistdik verweer op de proppen komt. En dan moet de behandeling ter zitting — na weken van voorbereiding — nog beginnen. Voor de goede orde: het gaat hier niet om een strafproces met meerdere verdachten. Het gaat om een tuchtklacht bij de Accountantskamer.

Het piept en kraakt in die kamer. Het tuchtrechtcollege, dat zetelt in de rechtbank van Overijssel, krijgt steeds vaker zaken die te maken hebben met grote faillissementen. Deze tuchtzaken zijn omvangrijk, inhoudelijk complex en er zijn grote financiële belangen mee gemoeid. Maar de wissel die dit soort zaken trekt op de kleine organisatie achter het tuchtrechtcollege is enorm, stelt Accountantskamervoorzitter Sandra Schreuder. Ze vindt dat het zo niet langer kan.

De actueelste megazaak is beursfonds Imtech. Dat elektrotechnische installatiebedrijf ging in 2015 op de fles. De belangen zijn enorm: de curatoren spreken van een boedeltekort van €1,5 mrd en duizenden schuldeisers. Accountants van KPMG controleerden de jaarrekeningen.

Accountantskantoor KPMG is inmiddels medeaansprakelijk gesteld. Met hulp van hoogleraar forensische accountancy Marcel Pheijffer filteren de curatoren meerdere jaarrekeningen. Dat heeft al geresulteerd in zes tuchtklachten over de controle van de jaarrekeningen 2011 en 2012. En klachten over de daaropvolgende boekjaren zitten in de pijplijn.

Bij haar aantreden begin dit jaar als voorzitter van de Accountantskamer kwam Schreuder met een speerpunt: de gemiddelde doorlooptijd van klachten moet naar beneden. Die is toegenomen van gemiddeld 219 dagen in 2013 naar een gemiddelde van 310 dagen in 2018. Dat betekent dat klagers en accountants steeds langer moeten wachten op een uitspraak.

De vraag is waar de vertraging vandaan komt. Er zijn verschillende oorzaken, zo stelden onderzoekers in december 2019 vast in een evaluatie-rapport over de Accountantskamer. Zo heeft de hoge werkdruk van rechters in het algemeen ook gevolgen gehad voor de bezetting van de Accountantskamer. En er is maar een kleine ondersteunende staf, al is die inmiddels wel versterkt met een accountant die meehelpt zaken voor te bereiden.

De onderzoekers wijzen in het evaluatie-rapport verder nadrukkelijk naar de impact van

grote faillissementszaken. De instroom van klachten is weliswaar al jaren min of meer stabiel, zegt Schreuder. 'Maar wat wij hier zien, is dat klachten zwaarder, langer en ingewikkelder worden.'

Er zijn genoeg voorbeelden, zegt Schreuder. Het faillissement van energiebedrijf E-concern (PwC) bijvoorbeeld. Of de vastgoedbedrijven TCN (KPMG) en Phanos (PwC). Of ook gerucht-makend: DSB Bank (EY).

Schreuder zegt zich bewust te zijn van de belangrijke maatschappelijke rol die haar tuchtrechtcollege hier telkens heeft gespeeld. 'Toch schuurt het bij ons. Vooral omdat dit soort zaken heel veel van onze capaciteit vragen. Wij zijn er niet om het werk van een accountant helemaal over te doen.'

EEN KLEINE VERGOEDING

Een beklagde accountant verschijnt in de Accountantskamer voor een college van vijf personen. Drie daarvan zijn rechter, de andere twee leden komen uit de accountancy zelf. Ze hebben een niet te onderschatten rol, omdat juist zij de expertise hebben klachten op inhoud te beoordelen, zegt Schreuder.

Maar waar de rechters gewoon worden betaald voor hun werk, moeten de accountantsle-

den het met een kleine vergoeding van €409 per zaak doen, vertelt Schreuder. 'Normaal hebben onze accountantsleden een keer in de maand een zitting. Dat kost ze dan een dag voorbereiding, een dag zitting en dan nog een dag na-werk.' Maar dit soort megazaken vraagt alleen al drie weken fulltimevoorbereiding, vervolgt Schreuder. 'Sommige leden hebben een eigen kantoor. Dan gaat het werk voor de Accountantskamer wel ten koste van je omzet. Dat is de spanning die wij voelen.'

Dus wat te doen met die grote zaken? Schreuder: 'Je moet dat klaagschrift toch lezen. Je kunt niet stoppen bij klachtonderdeel tien. En daar komt dan ook weer een enorm verweer op. Accountants durven dat niet te laten lopen, want ze zijn bang voor het verwijt dat ze hun verweer niet goed hebben uitgewerkt. Het schuurt dus al aan de voorkant als we zo'n megaklacht binnenkrijgen. Daar zou je wat mij betreft kunnen indammen.'

In het civiele recht was binnen het programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak een digitaal systeem ontwikkeld dat dagvaardingen van meer dan vijftig pagina's blokkeerde, vertelt Schreuder. 'Maar dat kennen wij niet.' Ze spreekt van een dilemma. 'Hoe fout is fout? Wordt het nog foutier na klachtonderdeel nummer tien? Waar trek je dan de grens? En wanneer maak je een uitzondering? Dat is een discussie die we met elkaar moeten voeren.'

Het FD vroeg tevergeefs de curatoren van ondermeer E-concern, Phanos en TCN om commentaar. Jeroen Princen, een van de curatoren van Imtech, voelt zich niet vrij om over de kwestie te spreken zolang de zaak onder de rechter is, laat hij weten. En de advocaat van KPMG in de Imtech-zaak onthoudt zich eveneens van commentaar.

BUNDEL ALLE GRIEVEN EN VERWIJTEN

Tuchtrechtspecialist Jan Garvelink wil wel. Als advocaat staat hij geregeld grote accountantskantoren bij. Hij stoort zich aan de strategie van curatoren om tuchtklachten te stapelen in een poging druk te zetten op accountantskantoren

Uitspraken college werken preventief en afschrikwekkend

- De Accountantskamer bestaat inmiddels ruim tien jaar en 'behartigt het belang van een goede uitoefening van het accountantsvak'. De kamer neemt jaarlijks tussen de 120 en 200 klachten in behandeling. Ze variëren van de manier waarop een klant is bejegend tot het functioneren van een accountant in wettelijke controlezaken. Een zaak wordt behandeld door drie rechters, twee accountants en een secretaris. Zij beschikken over verschillende maatregelen: van een waarschuwing, tot een schorsing en doorhaling in het register.
- Uit een recent evaluatie-rapport blijkt dat 'de Accountantskamer wordt gezien als deskundig, gezaghebbend en onafhankelijk'. De uitspraken hebben bovendien 'een preventieve en afschrikwekkende werking.'
- De Accountantskamer heeft geen eigen personeel. In plaats daarvan detachert de rechterlijke macht medewerkers. De formatie was in 2018 8,72 fte en de jaarlijkse kosten bedroegen €1,2 mln, volledig betaald uit publieke middelen.
- Minister Wopke Hoekstra (Financiën) kwam afgelopen vrijdag met maatregelen om de accountancy in Nederland naar een hoger plan te tillen. Aanleiding is een reeks schandalen, waaronder een aantal grote faillissementszaken. Hoekstra vindt dat er ook 'verbeterpunten' zijn voor de Accountantskamer. 'De voorzitter van de Accountantskamer (...) is daar ook actief mee aan de slag gegaan. Ik zie deze stappen met vertrouwen tegemoet.'

om de portemonnee te trekken. 'Het maatschappelijk nut om er nog eens 450 pagina's tegenaan te gooien in een tweede of derde klacht, lijkt mij heel beperkt. Het gaat dan eigenlijk alleen nog maar om het dienen van je eigen belang: kennelijk het ophalen van geld bij de organisatie waar deze mensen aan verbonden zijn geweest. Dat is niet een doel waarvoor de wetgever het tuchtrecht in het leven heeft geroepen.'

Garvelink vindt het terecht dat Schreuder een discussie probeert aan te wakkeren. Hij ziet wel wat in het idee om vooraf klachten en klachtonderdelen te selecteren om zo de Accountantskamer te ontlasten. In het bankentuchtrecht en in de advocatuur gebeurt dat al. Garvelink: 'Een selectiecommissie is een aardig idee. Er komt dan een filter tussen te zitten en de tuchtrechter wordt minder toegankelijk. Maar het vergt wel een forse reorganisatie van het accountants-tuchtrecht.'

Het kan ook eenvoudiger, oppert hij. 'Bundel al je grieven en verwijten voortaan in één klacht. Zo'n regel zou eenvoudig in te voeren zijn. Het

Sandra Schreuder FOTO: MICHEL TER WOLBEEK

opeenvolgend indienen van gigantische klachten, belast op een oneigenlijke manier de rechterlijke macht. En ook voor de beklagde partij is het belastend. Hij wordt steeds weer door dezelfde gehaktmolen getrokken.'

In september staat 'Imtech II' op de rol, zegt Schreuder. Ze speelt met het idee de honderden pagina's tellende klacht niet langer integraal te beoordelen, maar om een selectie te maken. 'Maar ik weet niet hoe het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) daarmee zal omgaan', erkent ze. Dat is de plek waar klagers en accountants in beroep kunnen gaan tegen een uitspraak van de Accountantskamer. Mogelijk dat het CBB iedereen terugstuurt naar de Accountantskamer. Dan begint het circus weer van voren af aan.